

Keskustelu Pähkinärinteen nuorisolevottomuuksista – Viivästynyt yhteenveto käydyistä keskusteluista

Pahoittelemme viivästynyttä yhteenvetoa 8.8.2023 Pähkinärinteen turvallisuudesta pidetystä keskustelutilaisuudesta. **Yksi keskeinen syy viivästymiselle** on, että pahin tilanne rauhoittui poliisin lisätyn valvonnan ja koulujen alkamisen myötä. Vuosilomilta paluun jälkeen myös nuorisotyön toiminta vahvistui.

Toinen syy viivästymiselle on ollut Pähkinärinteen turvallisuudesta keskustelualoitteen tehneen Pähkinärinne-Seuran rajalliset voimavarat. Heti keskustelutilaisuuden jälkeen **järjestettiin 11-12.8.2023 Lammaslampi Kino, poliitikkopaneeli ja Lammasrock tapahtumaviikonloppu**. Tilaisuus palkittiin Vantaan Sanomien järjestämässä yleisöäänestyksessä vuoden 2023 parhaana kulttuuritapahtumana. Lisäksi sitkeän työn tuloksena Pähkinärinne-Seura onnistui samaan aikaan **Lounais-Vantaan kehittämistä käsittelevän Asukasfoorumin 15.11.2023**. Vantaan kaupunki ja alueen asukasyhdistykset vastasivat paljon työtä vaatineista järjestelyistä.

LOUNAIS-VANTAAN HELMI SAI MYÖNTEISTÄ JULKISUUTTA

Pähkinärinne asuinalueena on saanut myös nostetta julkisuudessa. Hesarin lukijäänestyksessä Lammaslammentie voitti Vantaan kaunein katu kisan ylivoimaisesti. Lisäksi Helsingin Sanomat julkaisi koko sivun jutun **Lounais-Vantaan uhattu Helmi**, joka liittyi Asukasfoorumissa käsiteltyihin teemoihin. Nettiversion linkkeihin kannattaa tutustua tarkemmin.

NUORISON HÄIRIKÖINTI NOUSI OTSIKOIHIN KESÄLLÄ 2023

Rettelöivä nuorisoporukka aiheuttaa asukkaissa pelkoa – Poliisi tyrmää ajatuksen katupartioista otsikoi Helsingin Sanomat 10.7.2023. Nuorison väkivalta kuohuttaa Vantaan Pähkinärinteessä – Poliisi lisäsi valvontaa lähiössä kirjoitti puolestaan Vantaan Sanomat 24.7.2023.

Nuorisolevottomuudet kärjistyivät koulujen lomien ja nuorisotoimen supistetun toiminnan aikana heinäkuun alussa kuudes ja seitsemäs päivä. Sosiaalisessa mediassa jaettiin ylilauta-sivustolla videota, jossa maahanmuuttaja nuori riehuu. Tilanne ajautui kivien heittelyyn sekä paikalla olleiden aikuisten ja nuoren toisiinsa kiinni käymiseen. Samalla ainakin osa nuorista ja aikuisista pyrki rauhoittamaan tilannetta. Tilanne kärjistyi sosiaalisessa mediassa äärimmilleen ja Pähkinärinne -sivuston ylläpitäjä joutui useaan otteeseen huomauttamaan, että kyse oli alaikäisistä nuorista, joista otettuja videoita ei tule julkaista. Moderoija poisti epäasiallisen materiaalin sivustolta, jolloin äärimmäisen rasittava keskustelu siirtyi muille alustoille.

Tosiasiaa videoilla riehuva maahanmuuttaja nuori oli karannut häntä hoitavasta laitoksesta. Kyse oli nuoresta, joka kipeästi tarvitsi hänelle osoitettua yhteiskunnan tukea kasvussaan.

PÄHKINÄRINNE-SEURAN TAVOITEENA TILANTEEN RAUHOITTAMINEN

Pähkinärinne-Seura reagoi nopeasti tilanteeseen kertoen tavoitteena olevan saada paikalle ainakin lähipoliisi, nuorisotyö ja tapaamisen toteuttamisen kumppaniksi Hämeenkyllän seurakunta. Tämä ilmoitus sai runsaasti kiitosta Facebook sivustoilla. Tilanne tuntuikin hieman rauhoittuvan.

Nopea keskustelutilaisuuden käynnistäminen ei kuitenkaan onnistunut. Poliisin lomavuorot vaihtuivat siten, että lomalta palaavien puolesta ei voitu tehdä etukäteen päätöksiä. Vaikeinta oli selvittää vasta vuoden 2023 alussa perustetun Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen edustajien yhteystietoja. Niinpä pikaisesti koolle kutsuttavaksi tarkoitettu tilaisuus siirtyi elokuun alkuun.

PÄHKINÄRINNE-SEURA

KESKUSTELUTILAISUUS 8.8.2023 – NOIN SADAN HENGEN YLEISÖ

Lopulta yhteistyö onnistui ja saimme paikalle kaikki toivotut tahot. Poliisin valvonta- ja hälytyspuolta edusti komisario **Max Eriksson**. Hänen viestinsä oli, että poliisille ilmoitetaan kaikesta ilkeistä poliisin 112 hälytysnumeroon. Näin kannattaa tehdä, vaikka kukaan ei sillä kertaa tulisikaan paikalle – ainakaan heti. Poliisi tilastoi kaikki ilmoitukset ja näin muodostuu tilannekuva, jonka pohjalta poliisi keskittää niukkoja voimavarojaan.

Erikson korostaa, että omin voimin ei kannata puuttua häiriökäyttäytymiseen. Erityisen varovainen pitää olla, koska usein taustalla on huumeiden käyttöä ja huumeriippuvaiset käyttäytyvät arvaamattomilla tavoilla.

Poliisin ennalta estävää toimintaa edusti rikosylikonstaapeli **Ari-Pekka Mykkänen**. Yleisenä tilannekuvana hän kertoi, että kiusaaminen ja vakavaksi äityvä ilkeä on levinnyt tavallisten suomalaisnuorten keskuudessa yhä nuorempiin ikäluokkiin. Tämä on uusi ilmiö. Jengirikollisuuden ajautumisen riski koskee enemmänkin maahanmuuttajataustaisia nuoria.

Varhainen puuttuminen olisi Mykkäsen mielestä ensisijaisen tärkeää. Poliisi pystyy kyllä tunnistamaan lapset ja nuoret, joita poliisin olisi syytä puhuttaa jo ennen kuin rötötelykierre pääsee pahenemaan. Puhuteltavia nuoria ja heidän perheitään tunnistetaan, mutta poliisin resurssit eivät tapaamisten järjestämiseen riitä tarvittavissa määrin.

Nuoriso- ja yhteisöpalvelujen johtaja **Hannu Rusama** totesi, että nuorisotyöntekijöiden taholta oli jo tullut varoituksia jo ennen keskikesän yhteenottoja. Nuorisotyö tavoittaa kyllä melko suuren osan nuorista, mutta ei kaikkia. Tilannekuva on kuitenkin selkeä ja paljon tehdään työtä.

Lastensuojelun avohuollon tehtävälupapäällikkö **Jaana Leppäkorpi** totesi, että useimmiten lastensuojelun asiakkuuteen johtaa lastensuojeluilmoitus. Ilmoituksen tekijöitä ovat usein opettajat tai naapurit. Kyse on silloin jo melko pitkälle edenneistä haasteista. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen nuorten sosiaalityön ja jälkihuollon johtava sosiaalityöntekijä **Hanna Ahlström** totesi, että nuorten sosiaalityön ja erityisesti jälkihuollon piiriin usein hakeudutaan. Toki nuoria myös ohjataan palveluiden käyttöön. Molemmat korostivat varhaisen puuttumisen merkitystä. Asioihin on helpompi puuttua, kun ne ovat vasta iduillaan.

PÄHKINÄRINTEEN JA HÄMEENKYLÄN KOULUT YLLÄTTIVÄT MYÖNTEISESTI

Keskustelutilaisuutta lähdettiin toteuttamaan heinäkuun alussa, jolloin koulut olivat lomilla. Tilaisuus toteutui lopulta ennen koulujen alkua ja joku yleisöstä kyseli: ”Missä ovat koulujen edustajat?” ”Täällä me olemme” vastasivat yllättäen yhdessä Hämeenkyllän koulun rehtori **Pasi Majasaari** ja Pähkinärinteen koulun rehtori **Anu Hillner**. Lisäksi heillä molemmilla oli mukanaan joukko opettajia, jotka olivat kokoontuneet valmistelemaan tulevaa lukuvuotta. He kaikki halusivat osallistua tärkeänä pitämäänsä tilaisuuteen. Hatunnoston arvoista aktiivisuutta.

Hämeenkyllän koulun rehtori totesi, että kyllä kouluissa tunnistetaan haasteelliset ja häiriöitä aiheuttavat nuoret. Kyse on siitä, että löydetään toimivat keinot asioihin puuttumiseen. Kouluissa kehitetään työmenetelmiä kaiken aikaa. Kyse on jälleen kerran resursseista, mutta myös uusien työtapojen kehittämisestä. Vantaalaisiin kouluihin on palkattu kokeilumielessä 11 kouluvalmentajaa, joiden tarkoituksena on toimia oppilaita kuuntelevana tahona ja välittää ymmärrystään opettajille.

USKONTOKUNTIEN NUORISOTYÖ JA KESKINÄINEN VUOROVAIKUTUS

Hämeenkyllän seurakunnan kirkkoherra **Matti Hyry** arvioi, että rippikoulu ja rippikoululeirit tavoittavat yhä 80% asuinalueemme nuorista. Rippikoulu on merkittävä nuorten kohtaamispaikka ja niinpä siellä pitäisi puhua nuorisolle keskeisistä kysymyksistä kuten kavereista ja kaveriporukoista. On kuunneltava avoimin mielin mielipiteitä orastavasta jengiytymisestä ja jengeihin liittyvistä normeista – kuka määrää porukoissa ja vetää muita mukaansa.

Suomessa puhutaan Mieluummin kaveriporukoista kuin jengeistä. Oleellista on kuitenkin tunnistaa, että kaveriporukka luo toisinaan normeja, jotka yllyttävät vastuuttomiin tekoihin. Kirkkoherra Hyry mukaan nuoret puhuvat rippikoulussa yllättävän avoimesti porukoihin liittyvistä ongelmista. He ovat myös somen vaikutuksesta välittömästi tietoisia kaikista mieltä kuohuttavista tapahtumista elinympäristössään. Näistä asioista on puhuttava nuorten itsensä kanssa.

Lisäksi Matti Hyry on tehnyt merkittävää työtä uskontokuntien kohtaamisen mahdollistamiseksi.

Lisääntyvän maahanmuuton seurauksena olemme tilanteessa, jossa eri uskontokuntiin kuuluvien ihmisten on opittava elämään yhdessä saman maan rajojen sisällä. Hämeenkylässä seurakunta on tarjonnut seurakuntasalinsa muslimiyhteisön tapaamisten käyttöön. Häneltä saimme yhteystiedot Myyrmäen alueen muslimiyhteisön imaamiin **Sharmarke Said Aw-Musseen**.

Imaamin mielestä kuten kirkkoherrankin mielestä on tärkeää lisätä aikuisten roolia lasten ja nuorten elämässä. Imaami ehdotti aikuisten jalkautumista joinakin viikonloppuina asuinalueen kaduille. Kyse ei missään nimessä ole katupartioista, vaan läsnäolosta. Lisäksi imaami totesi, että joidenkin maahanmuuttajanuorten osalta perheen ja yhteisön yhteys nuoreen on katkennut. Sellaisessa tilanteessa on vaikeaa tavoittaa ja auttaa nuorta.

MAAHANMUUTTAJIEN JA KOULUN YHTEISTYÖN KEHITTÄMISHANKE

Smile-hankkeessa kehitetään koulun ja eri kulttuureista tulevien perheiden yhteistyötä. **Inge-Ly Rannu** toimii hankkeen kumppanuusasiantuntijana. Koulun ja kodin välille tarvitaan joissakin tapauksissa kulttuuritulkkeja ja muuta vapaaehtoistyötä. Tämä työ on vasta aluillaan.

YLEISÖ OSALLISTUI AKTIIVISESTI KESKUSTELUUN

Yleisö osallistui aktiivisesti keskusteluun. Yksi osallistujista totesi, että nuorten kanssa voi ihan noin vain pysähtyä juttelemaan. Hänellä oli hyviä kokemuksia ja hän oli saanut nuoret pohtimaan koulun aloittamista uudelleen. Keskusteluun osallistui myös **Panu Patruna** kokemusasiantuntijan

roolissa. Hän kertoi vasta rankan laitoskierteen kautta oppineensa omien lastensa kautta tunteista puhumisen tärkeyden. Hän myös ilmoitti olevansa tarvittaessa esimerkiksi koulujen käytettävissä. Myös Lions klubi nosti esiin syksyn lehdessään 2/23 nuorison oireilun.

Keskustelutilaisuudessa 8.8.2023 kävi selväksi, että verkostot ovat olemassa. Haastavaa on saada monet tahot toimimaan samojen tavoitteiden suuntaisesti. Tarvitaan uusia työtapoja, jonkin verran lisää resursseja ja yhteistyötä.

Yhteenveto keskustelusta 8.8.2023 ja viranomaisohjeet

- **Järjestyspoliisin** valvonnan näkökulmasta on tärkeää, että kaikesta vakavasta ilkeistä tehdään ilmoitus 112 numeroon. Tiedoista kootaan yhteenvetoja, jonka avulla poliisi keskittää toimintaansa. Tehostettu valvonta vaikutti Pähkinärinteessä nopeasti kesällä 2023.
- **Poliisin ennalta estävä toiminta** tunnistaa nuoria, joita pitäisi puhuttaa jo varhaisessa vaiheessa. Erityisesti tähän toimintaan pitäisi panostaa resursseja, jotta nuoriin ja heidän perheisiinsä voidaan olla yhteydessä. Nyt resurssit eivät riitä edes poliisin vierailuihin kouluilla. Asia tuli esiin Koulu keskellä Pähkinärinnettä tapaamisessa syksyllä 2023.
- **Koulut tunnistavat haastavat ja tukea tarvitsevat nuoret**, mutta rehtoreiden mukaan työhön tarvitaan uusia työtapoja ja jossakin määrin lisää resursseja. Uutena kokeiluna palkatut 11 kouluvalmentajaa kehittävät uusia työtapoja ja toimivat nuorten ja opettajien välissä.
- Keskeistä olisi samalla **pystyä tukemaan perheitä**, mutta lastensuojelu ruuhkautuu jo vaikeiksi kehittyneiden tilanteiden käsittelyruuhkassa. Pelkkä reagointi olemassa olevaan tilanteeseen turhauttaa työntekijöitä. Pitäisi löytää uusia kevyitä vaihtoehtoisia työmenetelmiä.
- **Nuorisotyö, seurakunnan nuorisotyö, yhteydet maahanmuuttajien verkostoihin ja yhteistyö mm. muslimiyhteisön kanssa** antavat uusia mahdollisuuksia. Haasteena on löytää kussakin tilanteessa toimiva kumppani. Päätettiin käyttää ja vahvistaa olemassa olevia verkostoja.

Kesän 2023 uhkaavaksi koetun turvallisuustilanteen ratkeaminen myönteisesti osoitti edellä kuvattujen toimenpiteiden toimivuuden.

Syytä optimismiin siis on, vaikka voimavaroja tarvittaisiin lisää.

On myös hyväksyttävä, että jos haluamme pitää yllä toimivaa yhteiskuntaa, niin turvaverkot maksavat. Selvä enemmistö suomalaisista näyttää monissa kyselyissä yhä olevan valmis hyväksymään nämä kustannukset.